

Standardi nadziranog četkanja zubi u vrtićima

Doc. prim. dr. sc. Ivana Pavić Šimetin, dr. med., spec. školske medicine
Voditelj Službe za školsku medicinu, mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti
zamjenica ravnatelja Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo

mr. sc. Marijana Radić Vuleta,
dr. med. dent.

Voditelj odjela za zaštitu i liječenje usta i zubi Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo

Tonka Karin mag. rehab. educ.

Služba za školsku medicinu, mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti

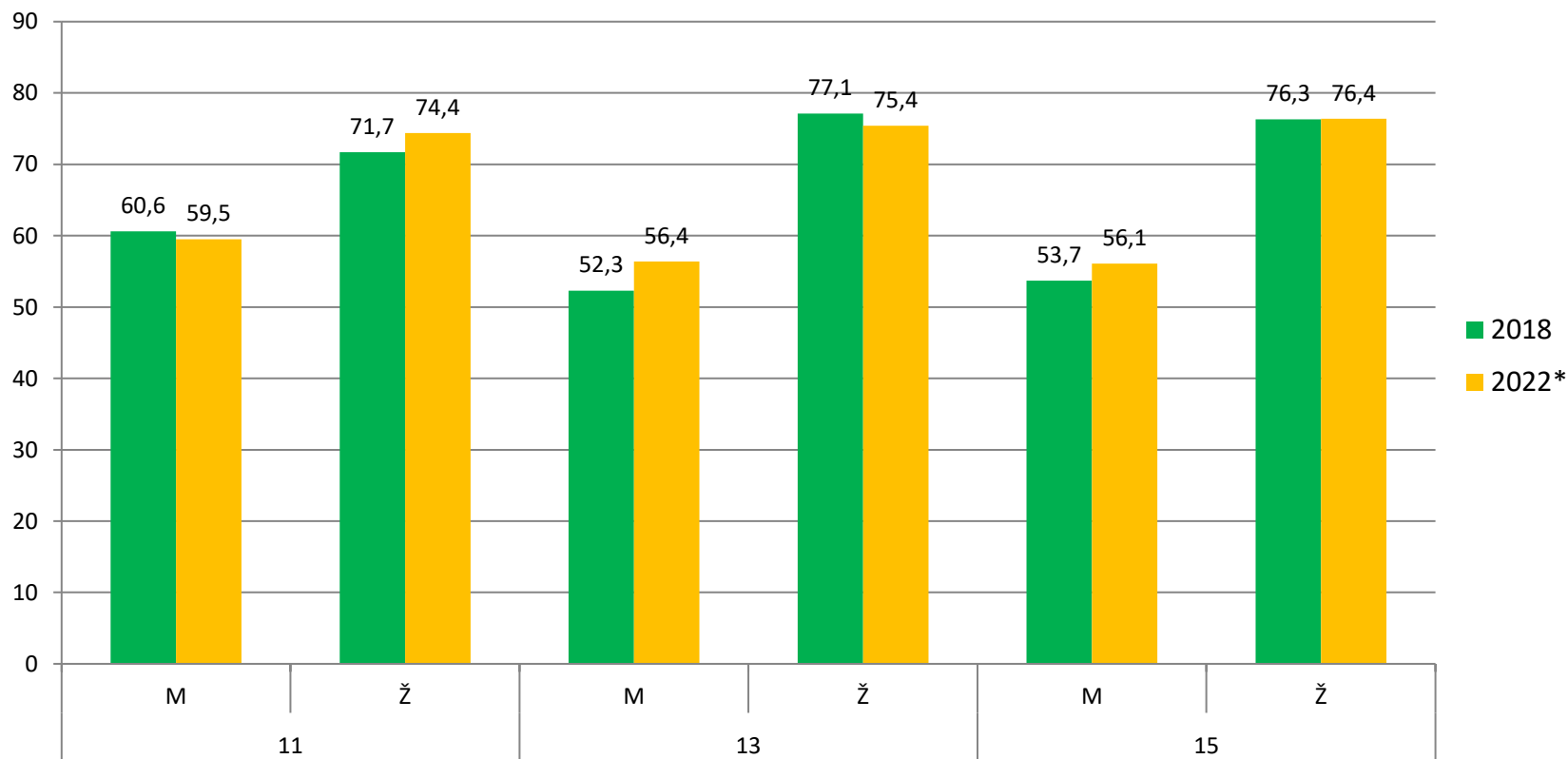

■ Četkanje zubi u vrtićima i školama

- Prevenirica dječjeg karijesa
- Usvajanje navike

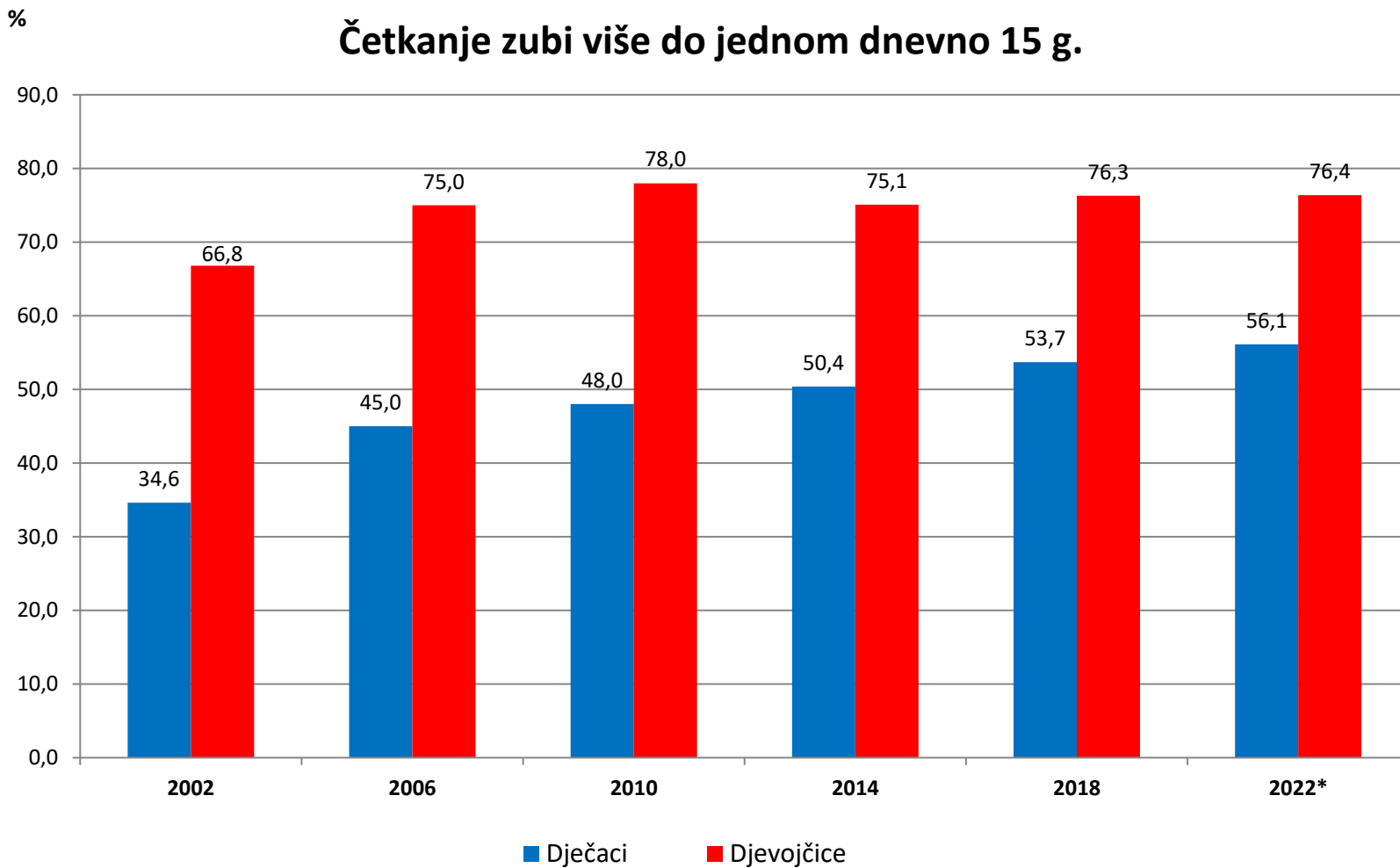
Četkanje zubi više do jednom dnevno

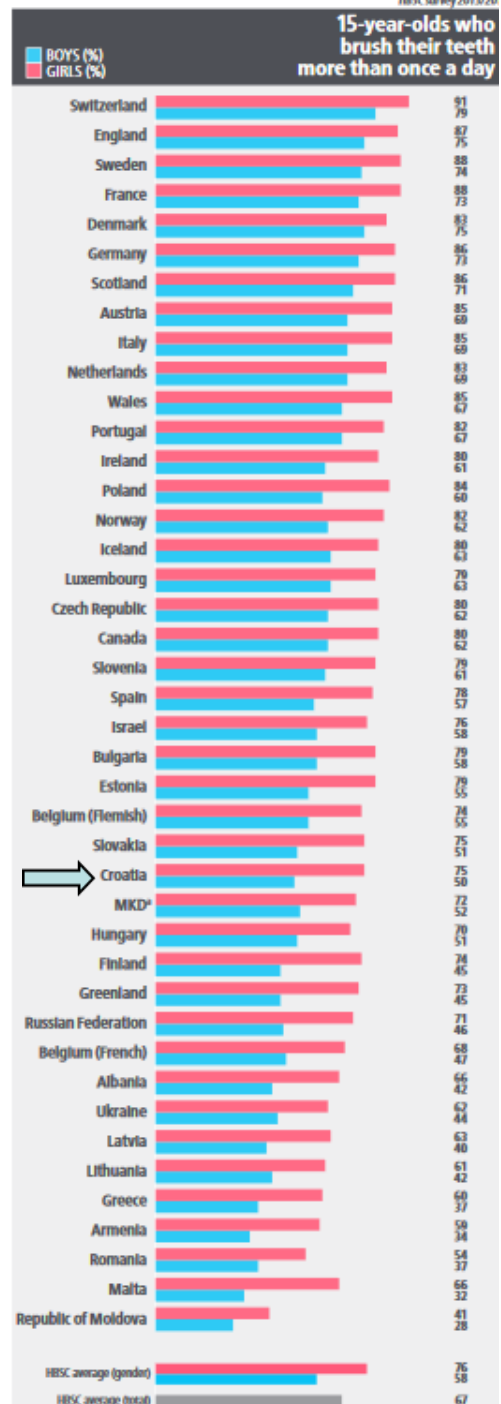
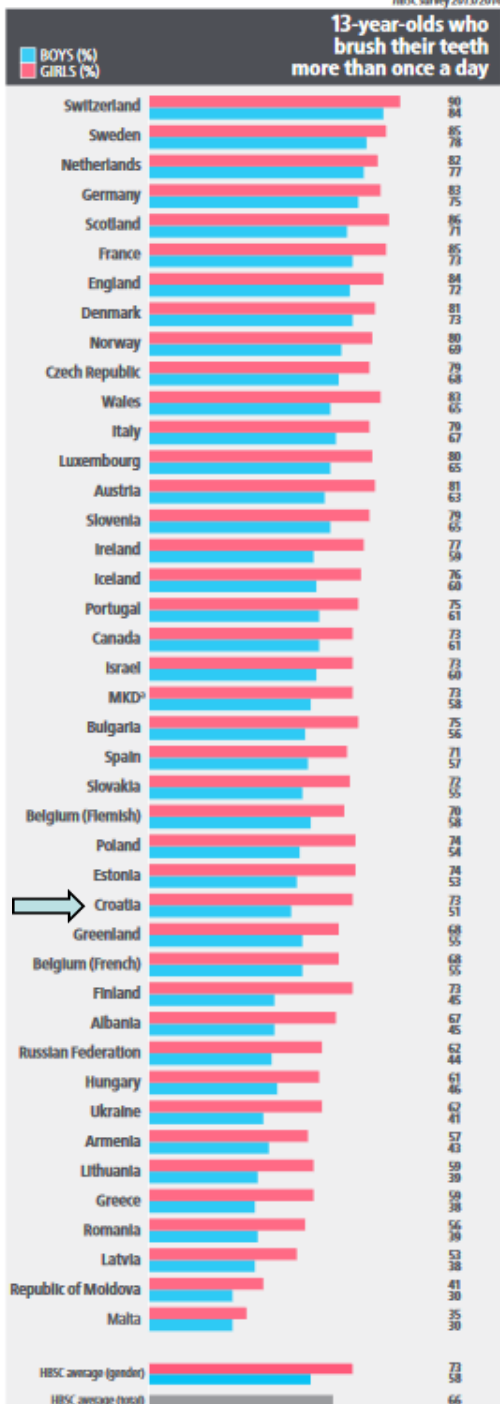
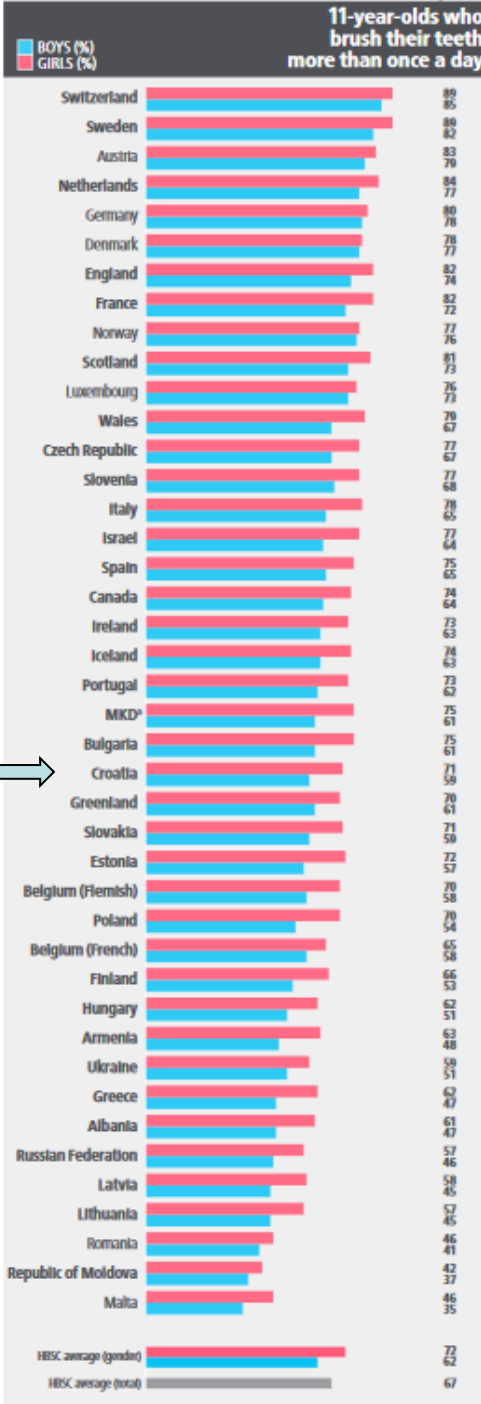
* PRETHODNI PODACI

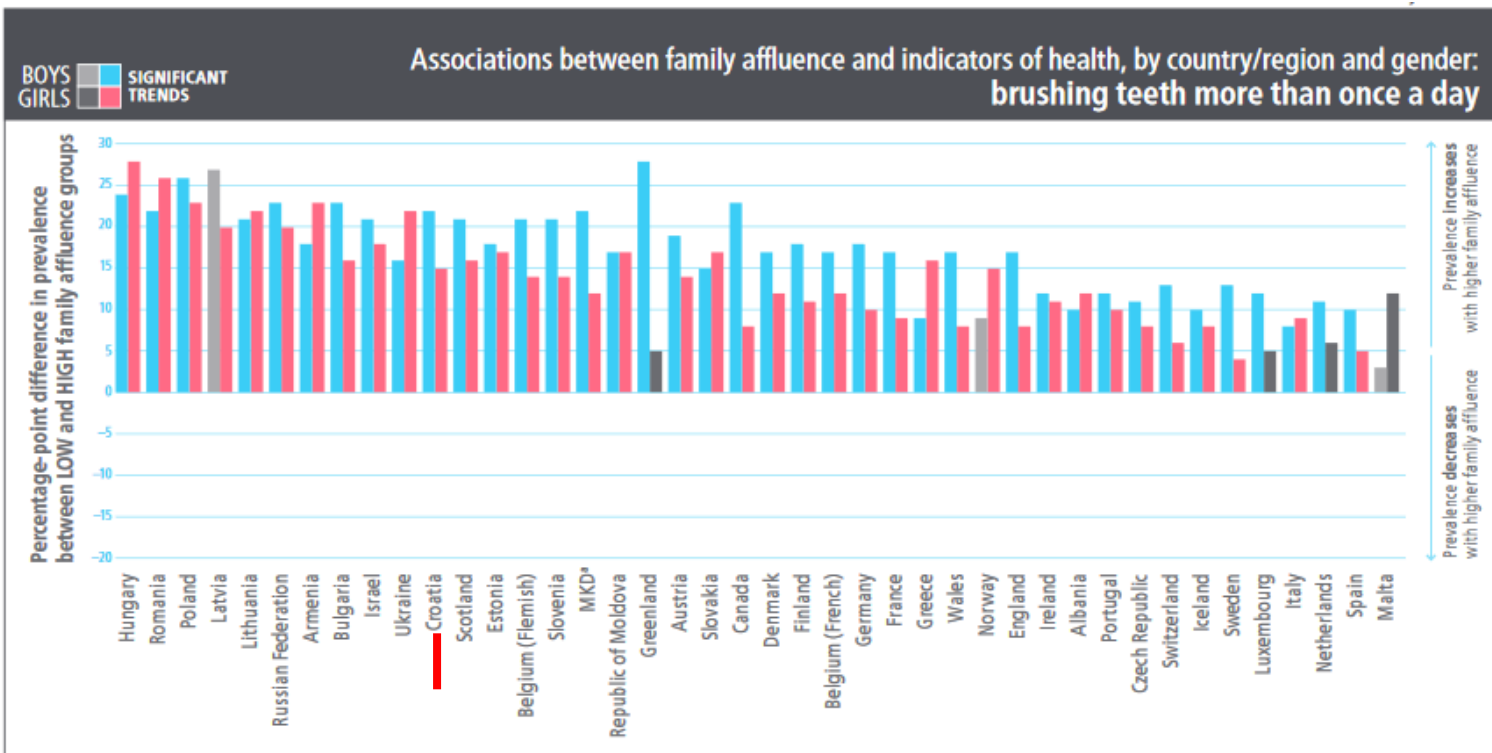
Četkanje zubi više do jednom dnevno 15 g.

* PRETHODNI PODACI

*The former Yugoslav Republic of Macedonia.

*The former Yugoslav Republic of Macedonia. Note: low- and high-affluence groups represent the lowest 20% and highest 20% in each country.

Zašto prevencija?

Drawing by Thai children from original by McKinlay.
Source: A Sheiham, Promoting the Oral Health of
Children, 2nd Ed, Quintessence International, 2014

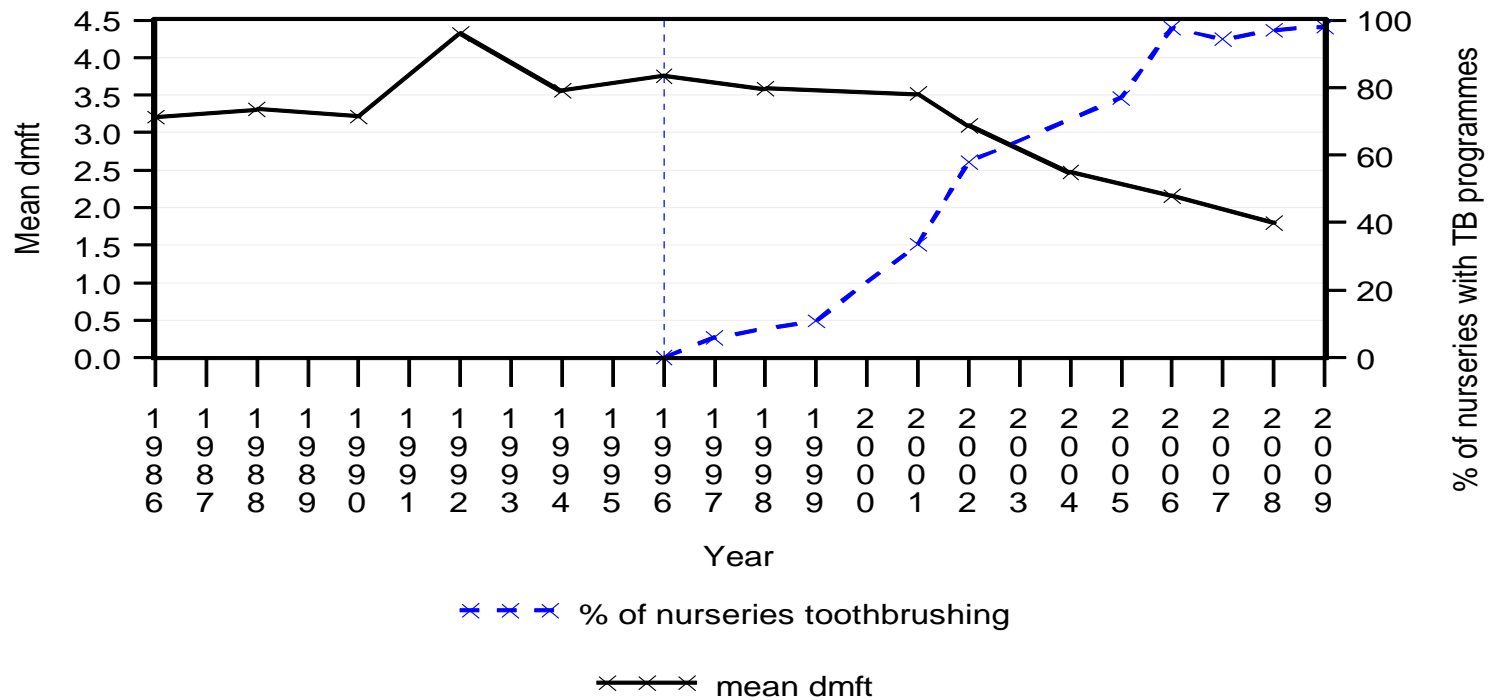
**Pilot projekt nadziranog
četkanja zubi u vrtićima i
školama**

- **Od siječnja 2019. godine**
- **11 vrtića i 10 škola – cca 1000 djece**
- **Svakodnevno četkanje zubi od ožujka do lipnja 2019.**
- **Evaluacija**

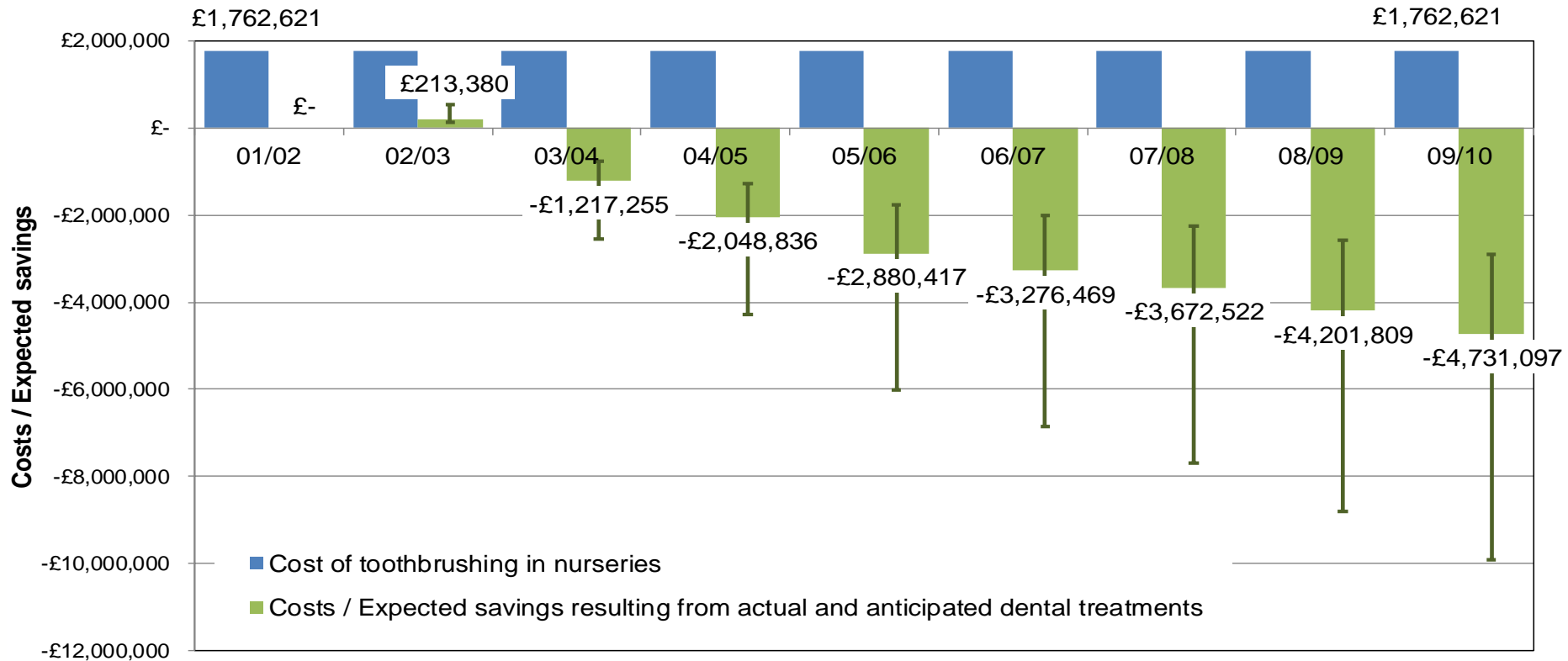
Zašto četkanje zubi?

Toothbrushing and dental caries trends

GGC - %TB and mean dmft by Year

Cost of nursery tooth-brushing programme and costs / expected savings resulting from actual and anticipated dental treatments

Anopa Y, McMahon AD, Conway DI, Ball GE, McIntosh E, Macpherson LMD. PLOS ONE 2015.
 DOI:10.1371/journal.pone.0136211

**Pilot projekt nadziranog
četkanja zubi u vrtićima i
školama**

- **Od siječnja 2019. godine**
- **11 vrtića i 10 škola – cca 1000 djece**
- **Svakodnevno četkanje zubi od ožujka do lipnja 2019.**
- **Evaluacija**

Cilj pilot projekta: testiranje Standarda nadziranog četkanja zubi u vrtićima i školama

Nacionalni
standardi za
program
nadziranog
četkanja zubi u
vrtićima i
školama

NACIONALNI STANDARDI ZA PROGRAM NADZIRANOG ČETKANJA ZUBI U VRTIĆIMA I ŠKOLAMA

■ Standard 1: Organizacija

Stavka 1(a)

Provođenje programa nadziranog četkanja zubi (pranje zubi) u vrtićima i školama mora biti **u skladu s preporukama Standarda**.

Obrazloženje

Program nadziranog četkanja zubi u vrtićima i školama je učinkovita mjera u poboljšanju oralnog zdravlja djece i prevenciji karijesa.

Standard 1: Organizacija

Kriteriji

- 1.1 Program može biti na raspolaganju **svoj djeci**, bez obzira pohađaju li cjelodnevni ili poludnevni program u vrtiću.
- 1.2 Djeca **svaki dan četkažu zube** u sklopu programa nadziranog četkanja zubi.
- 1.3 Sve ustanove koje su uključene u program, imaju određenog **voditelja koji je odgovoran za program četkanja zubi**.
- 1.4 Svim je ustanovama na raspolaganju **stručna podrška zdravstvenih voditelja** u predškolskoj ustanovi ili medicinske sestre iz tima školske medicine.
- 1.5 Svi su provoditelji programa nadziranog četkanja zubi **prošli edukaciju** o učinkovitom četkanju zubi i postupcima kontrole zaraze.

1.6 Uspostavljene su odgovarajuće mjere za **suglasnost roditelja*** na način da se podrazumijeva da sva djeca sudjeluju u četkanju zubi zubnom pastom s fluoridima, osim one djece čiji roditelji/skrbnici u pisanom obliku u upravi ustanove odbiju sudjelovanje ili daju suglasnost za četkanje bez zubne paste ukoliko ne žele četkati zubnom pastom s fluoridima.

1.7 Vodi se **evidencija**.

1.8 **Svim su ustanovama dostupne cjelovite i skraćene verzije Nacionalnih standarda za program nadziranog četkanja zubi u hrvatskim vrtićima i školama**

**Mišljenje Pravobraniteljice za djecu*

Skraćena verzija
 „Nacionalnih standarda“
 za program nadziranog
 četkanja zubi u vrtićima i
 školama mora biti
 izložena na vidljivom
 mjestu u vrtićima i
 školama.

Program nadziranog četkanja zubi u vrtićima i školama

VRTIĆ / ŠKOLA

PROVODITELJI PROGRAMA

Redovito četkanje (pranje zubi) je preventivna mjera u sprečavanju nastanka karijesa i usvajanju redovitih navika održavanja oralne higijene od najranije dječje dobi. Vrtići i škole mogu pružiti prikladno okruženje za provođenje programa nadziranog četkanja zubi uz postavljene standarde koji uključuju organizaciju, prevenciju i kontrolu zaraze te učinkovitu preventivnu praksu. Ovo je skraćena verzija.

ORGANIZACIJA

- Djeca svaki dan četkaju zube u sklopu programa nadziranog četkanja zubi u školama i vrtićima. (1.2)
- Svi su provoditelji programa nadziranog četkanja zubi prošli edukaciju o učinkovitom četkanju zubi i postupcima kontrole zaraze. (1.5)
- Svim je ustanovama na raspolaganju stručna podrška zdravstvenih voditelja u predškolskoj ustanovi ili medicinske sestre iz tima školske medicine. (1.4)
- Uspostavljene su odgovarajuće mjere za suglasnost i vodi se evidencija. (1.6, 1.7)

UČINKOVITA PREVENTIVNA PRAKSA

- Koristi se pasta za zube koja sadrži 1450 ppm fluora, u skladu s Uredbom (EZ) br.1223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o kozmetičkim proizvodima (30. studenog 2009.). (2.1)
- Za djecu mlađu od tri godine se koristi tanki sloj (razmaz) paste za zube, a za djecu od tri godine i starije pasta veličine zrna graška. (2.2)

- Kad se pasta za zube dijeli među djecom, provoditelj programa je istiskuje na čistu površinu kao što je tanjur. (2.3)

- Zubne četkice se posebno označavaju za svako dijete u svrhu lakšeg prepoznavanja. (2.10)
- Djecu se nadzire za vrijeme četkanja zubi. (2.11)
- Nakon završenog četkanja zubi djeca trebaju višak paste ispljunuti (ne ispirati) u papirnati ručnik ili umivaonik, ovisno o modelu četkanja zubi. (Dodatak 2: 2.5 i 2.17)
- Nakon četkanja zubi svaka se zubna četkica zasebno temeljito ispire pod hladnom tekućom vodom, odlaže u sustav za odlaganje četkica za zube i ostavlja da se osuši na zraku. (2.15)
- Četkice za zube se zamjenjuju jednom u tri do četiri mjeseca ili ranije (ako postoje oštećenja vlakana zubne četkice). (2.9)

PREVENCIJA I KONTROLA ZARAZE

- Provoditelj programa treba oprati ruke prije i nakon četkanja zubi da spriječi zarazu. (Dodatak 2: 2.1)
- Sustavi za odlaganje omogućuju uspravan položaj zubnih četkica i osiguravaju dovoljan razmak između njih. (3.2 i 3.3)
- Sustavi za odlaganje koji nemaju poklopac čuvaju se na za to namijenjenim kolicima ili u čistom, suhom ormara. (3.5)
- Pri čišćenju sustava za odlaganje zubnih četkica i umivaonika treba koristiti namjenske rukavice za kućanstvo. (3.7)
- Sustav za odlaganje zubnih četkica se barem jednom tjedno čisti, ispire i suši toplom tekućom vodom i deterdžentom za kućnu upotrebu te zamjenjuje u slučaju oštećenja (pukotine, neravnine, ogrebotine). (3.8, 3.11, Dodatak 1: 1.3 i 1.4)
- Sve zubne četkice koje padnu na pod odlažu se u otpad. (3.12)

Standard 2: Učinkovita preventivna praksa

Stavka 2(a)

Djeca koriste **odgovarajuću količinu paste za zube** prema protokolu koji smanjuje rizik za razvoj zaraze.

Stavka 2(b)

Svako dijete će **učinkovito koristiti odgovarajuću zubnu četkicu i tehniku** četkanja zubi.

Stavka 2(c)

Četkanje zubi se organizira na siguran i učinkovit način **usklađeno s vrtičkim, školskim i kućnim rutinama.**

■ **Standard 3: Prevencija i kontrola zaraze**

Stavka 3(a)

Sustavi za **odlaganje četkica za zube** trebaju osigurati uvjete za sprječavanje širenja zaraze.

Stavka 3(b)

Protokoli čišćenja smanjuju rizik za razvoj zaraze.

Nadzirano četkanje zubi i COVID-19

Nacionalni standardi za nadzirano četkanje zubi u vrtićima i školama naglašavaju važnost prevencije i kontrole infekcija i napisani su kako bi se umanjili rizici povezani s četkanjem zuba.

Četkanje zubi je sigurno provoditi u ustanovama poštujući definirane kriterije prevencije i kontrole zaraze (Standard 3).

Popis ustanova za dodjelu certifikata

Šibensko-kninska županija		Zagrebačka županija		Grad Zagreb	
1.	DV Mendula	6.	DV Koraci	13.	DV Vedri Dani
	Don Balda Vijalića 9A		Alozija Stepinca 12		Makančeva 11a
	22213 Pirovac		10410 Velika Gorica		10 000 Zagreb
		7.	Dječji vrtić Ciciban	14.	Dječji vrtić Maksimir
			Vladimira Vidrića 2, Velika Gorica		Aleja Antuna Augustinčića 4, 10 000 Zagreb:
2.	Dječji vrtić Tamaris				Područni objekt: Ravnice 4, 10 000 Zagreb:
	Fra Pija Fržopa 2, Vodice	8.	Dječji vrtić Lojtrica	15.	Dječji vrtić Matije Gupca
			Smendrovićeva 9, 10408 Velika Mlaka:		Braće Cvijića 18, Zagreb
			Područni objekt: Savska 1, Mičevac:	16.	Dječji vrtić Milana Sachsa
3.	DV Drniš				Sachsova 5, Zagreb
	Antuna Mihanovića 2	9.	Dječji vrtić Izvor	17.	Dječji vrtić Malešnica
	22320 Drniš		Gustava Krkleca 2, 10430 Samobor		Ante Topić Mimare 34, Zagreb
			Područni objekt: Ul. Grigora Viteza 33, Bregana	18.	Dječji vrtić Zrno
		10.	Dječji vrtić Vrapčić		Ul.Nede Krmpotić 5, Kozari Bok 10 000 Zagreb
	Istarska županija		Soblinečka 29 Gajec, 10 362 Kašina:		Područni objekt: 1. Petruševac 1, 10 000 Zagreb:
4.	DV Pjerina Verbanac		Područni objekt: Domobranska 2, 10 370 Dugo Selo:	19.	Dječji vrtić Zvončić
	Prilaz Kršin 2				Hanamanova 3a, 10 000 Zagreb:
	52220 Labin		Koprivničko-križevačka županija		Područni objekt: Voltino 48
		11.	DV Igra	20.	Dječji vrtić Botinec
			PO Rasinja, Školska ulica 15		Zlatareva zlata 67, Botinec, 10 000 Zagreb
			48312 Rasinja	21.	Dječji vrtić Koko
5.	Dječji vrtić Kockica				Stubička ulica 18/1, 10360 Sesvete
	Pristav 121, 52232 Kršan	12.	Dječji vrtić Bregunica	22.	Dječji vrtić Hrvatski Leskovac
			Drenovica 6, Novo Virje		Potočna 9, 10251 Hrvatski Leskovac
					Područni objekt: Brezovička cesta 98, Brezovica
				23.	Dječji vrtić Špansko
					Špansko 11, 10 000 Zagreb

	Splitsko-dalmatinska županija
24.	Dječji vrtić Crvčak - Solin
	Zvonimirova 71, 21 210 Solin
	Područni objekt: DV Labud, Hektorovićeva 50
	21210 Solin:
	Područni objekt: DV Petar Pan, Neorić 51
	21247 Neorić
	Područni objekt: DV Sveti Roko, Put Sv.Ante 31
	Klis
25.	DV Jelsa
	Jelsa 194
	21 465 Jelsa
26.	DV Calimero
	Vrazova 31
	21 000 Split
	ŠKOLE
27.	Osnovna škola Stjepan Benceković
	Horvačanska cesta 1, 10000 Zagreb
28.	Centar za odgoj i obrazovanje Karlovac
	Banija ul. 24, 47000 Karlovac

- <https://ettaedu.azoo.hr/StrucniSkupoviPrijave/PrijavaTip.aspx?id=57975>

Nadzirano četkanje zubi u vrtićima i školama (stručni skup u suorganizaciji Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i Agencije za odgoj i obrazovanje)	Opći skupovi u suorganizaciji AZOO-a	27.03.2024. u 10:00 sati	Zagreb, Hrvatski zavod za javno zdravstvo	online putem aplikacije Cisco Webex	25.03.2024.	82 / 200	Sanja Jelovčić, prof.
--	--------------------------------------	--------------------------	---	-------------------------------------	-------------	----------	-----------------------

HVALA NA PAŽNJI!

www.hzjz.hr

ivana.pavic@hzjz.hr

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

